

List of Signatures

Page 1/1

Årsberetning og årsregnskap 2023 Spbk. Møres Pk.pdf

Name	Method	Signed at
Aandal, Britt Iren Tøsse	BANKID	2024-03-18 14:30 GMT+01
Klubbenes, Guro	BANKID	2024-03-18 14:09 GMT+01
Haram, Bjørg Palma	BANKID	2024-03-18 13:47 GMT+01
Røkke, Erik	BANKID	2024-03-18 13:47 GMT+01
Lien, Carl-Erik	BANKID	2024-03-18 13:45 GMT+01
Følstad, Bjørn	BANKID	2024-03-19 09:34 GMT+01

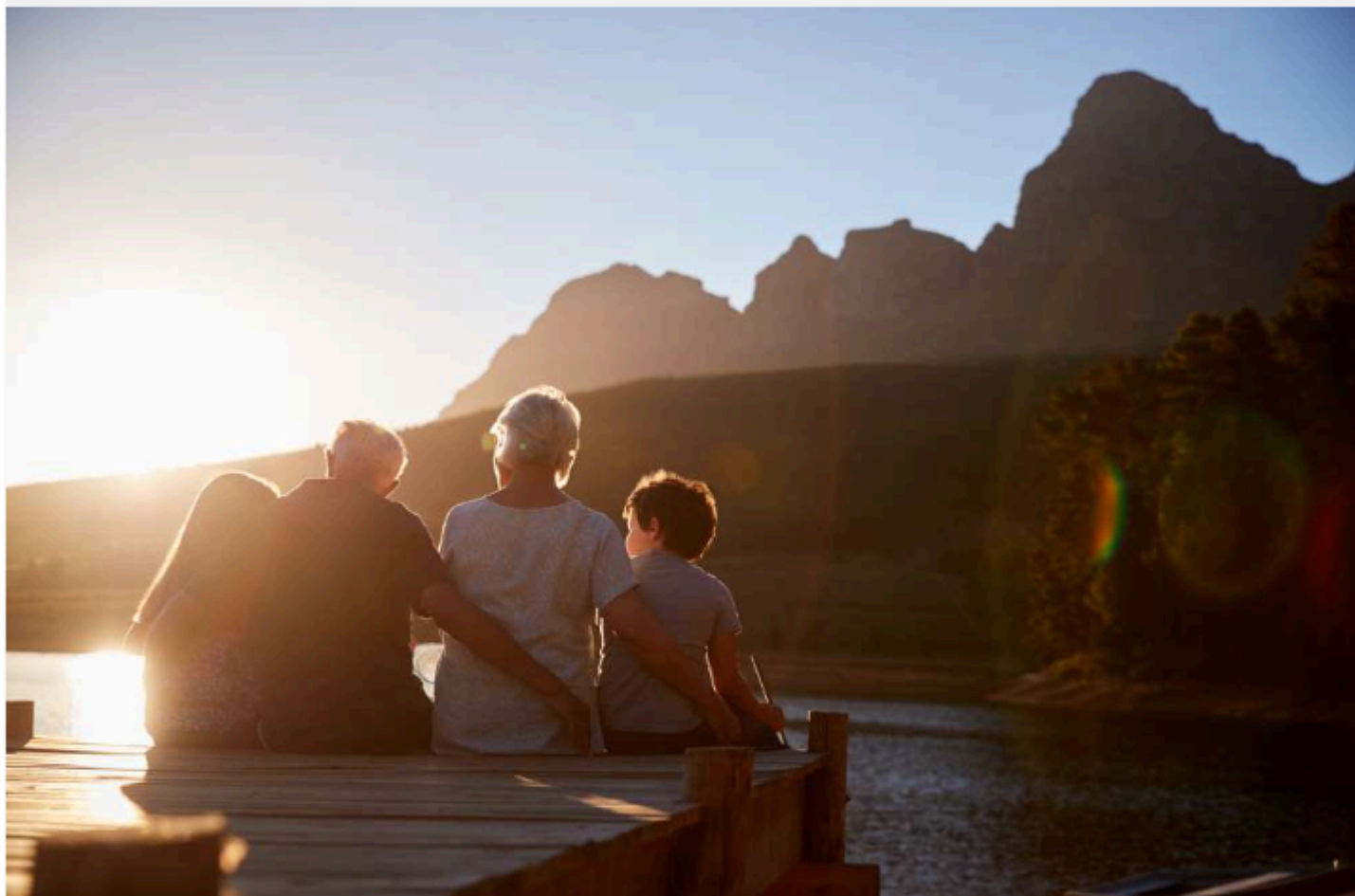
This file is sealed with a digital signature. The seal is a guarantee for the authenticity of the document.

External reference: 5254D6B67261432DAAC37E015552FD29

Sparebanken Møres Pensjonskasse

ÅRSRAPPORT

2023

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
5254D6B67261432DAAC37E015552FD29

INNHOOLD

ÅRSBERETNING	3
OM PENSJONSKASSEN.....	4
NØKKELTALL.....	5
ORGANISASJON OG DRIFT	5
Styreansvarsforsikring.....	5
Øvrig organisering.....	5
STYRETS ARBEID	6
RISIKOSTYRING OG -EKSPONERING.....	7
Finansiell risiko	8
Forsikringsteknisk risiko	10
Operasjonell risiko	10
KAPITALAVKASTNING	10
RESULTATER OG -DISPONERING	11
UTSIKTER FREMOVER.....	12
ÅRSREGNSKAP OG NOTER	14

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
5254D6B67261432DAAC37E015552FD29

Sparebanken Møres Pensjonskasse

ÅRSBERETNING

2023

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
5254D6B67261432DAAC37E015552FD29

OM PENSJONSKASSEN

Sparebanken Møres Pensjonskasse ble opprettet den 31. desember 1987 av Sparebanken Møre for å forvalte bankens pensjonsordning for dens ansatte og pensjonister. Pensjonskassen skal yte alderspensjon og uførepensjon til pensjonskassens medlemmer, og etterlattepensjon til ektefelle, registrert partner eller barn etter medlem.

Sparebanken Møre har gjennomført endringer i sin pensjonsordning med betydning for virksomheten i Sparebanken Møres Pensjonskasse. I 2009 ble ytelsesordningen lukket for nye medlemmer. Alle nyansatte har etter dette mottatt innskuddspensjon. Med virkning fra 1. januar 2010 ble ektefelle- og barnepensjon tatt bort, samt at fripoliseopptjeningen for uførepensjon ble tatt bort.

I 2012 ble det vedtatt en planendring som medførte at de årlige pensjonsutbetalingene reguleres i henhold til pensjonistenes andel av overskuddet. Med virkning fra 31.12.2015 ble ytelsesordningen ytterligere lukket ved at alle ansatte født i 1959 eller senere ble overført fra ytelsespensjon til innskuddspensjon.

Styret ledes av Erik Røkke og består i tillegg av fire styremedlemmer, hvorav 2 er valgt blant de ansatte i Sparebanken Møre og pensjonister med rettigheter i pensjonskassen. I løpet av året har det vært en endring i styret. Helge Knudsen gikk av med pensjon i 2023 og trådte samtidig ut av styret. Nytt styremedlem, valgt av de ansatte i Sparebanken Møre, ble Bjørn Følstad.

Pensjonskassen har forretningsadresse i Ålesund.

Foretaksvalgte

Erik Røkke

Leif Kylling

Britt Tøsse Aandal

Trond Nydal (vara)

Guro Klubbenes (vara)

Anton Henning Flåen (vara)

Valgt av rettighetshaverne

Bjørn Følstad

Bjørn Haram

Turid Sand (vara)

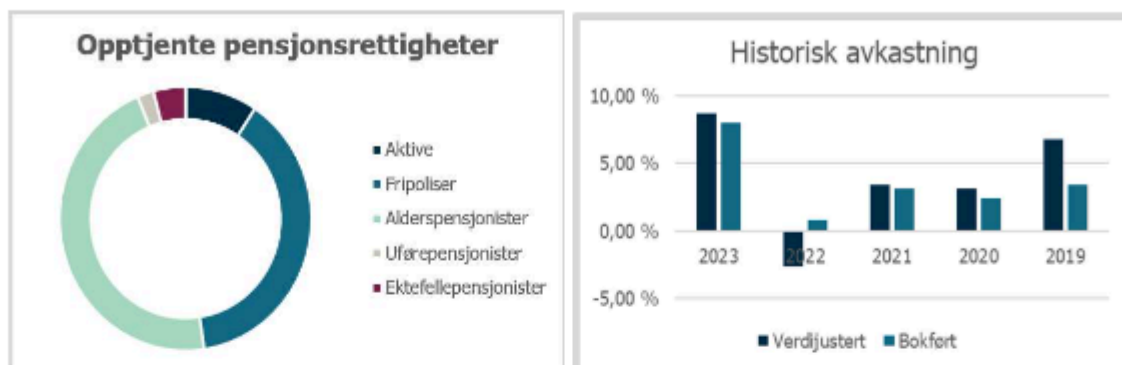
Per Oddvar Ringdal (vara)

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
5254D6B67261432DAAC37E015552FD29

NØKKELTALL

Premiereserven for opptjente pensjonsrettigheter utgjør mnok 475 pr 31.12.2023, en økning på mnok 4,8 siste år.

Det ble utbetalt pensjoner for mnok 24,0 i 2023 mot 22,3 forrige år.

Pensjonskassen oppnådde en positiv verdjustert avkastning på 8,7%, mens bokført avkastning ble positiv med 8,0 %.

Gjennomsnittlig verdjustert avkastning er 3,9% for de siste 5 år.

Rettighetshavere i pensjonskassen	2023	2022	2021	2020	2019
Arbeidsgivere i pensjonsordningen	1	1	1	1	1
Yrkesaktive medlemmer	16	26	36	49	62
Pensjonister	286	289	290	286	277

ORGANISASJON OG DRIFT

Pensjonskassen er omfattet av allmennaksjelovens krav til representasjon av begge kjønn i styret. Dette tilfredsstilles i dag.

Styreansvarsforsikring

Det er ikke tegnet forsikring for pensjonskassens styre i 2023, men fra og med 2024 er Pensjonskassens styre dekket gjennom sponsors styreansvarsforsikring. Forsikringen dekker styrets og daglig leders rettslige personlige erstatningsansvar for ren formueskade som forårsakes ved utførelsen av vervet, saksomkostninger ved offentlige undersøkelser og krav fra ansatte som følge av diskriminerende trakassering eller andre ulovligheter.

Øvrig organisering

Pensjonskassen har avtaler med Gabler om full administrasjon av pensjonskassens virksomhet, herunder daglig ledelse, Aktuarfunksjon, Risikostyringsfunksjon, utøvende aktuar, regnskapsføring og forsikringsteknisk administrasjon.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
5254D6B67261432DAAC37E015552FD29

- 🚩 Carl-Erik Lien er pensjonskassens daglige leder fra 01.04.2023
- 🚩 Isabelle Graasvoll har ivaretatt Aktuarfunksjonen i 2023, men fra 2024 vil denne utføres av Sissel Rødevand
- 🚩 Utøvende Aktuar er Ragnar Kjuus
- 🚩 Risikostyringsfunksjonen ivaretas av Rebekka Agledal
- 🚩 KPMG er pensjonskassens eksterntrevisor, mens EY er utpekt som pensjonskassens Internrevisor

Forvaltningen av pensjonskassens eiendeler er utkontraktert til Sparebanken Møre, Aktiv Forvaltning. Avdeling Risikostyring i Sparebanken Møre foretar kontroll av kapitalforvaltningen.

STYRETS ARBEID

Styret har i 2023 arbeidet med oppgaver knyttet til ordinær drift av pensjonskassen, arbeid knyttet til finansforvaltningen og implementering av ny rapporterings- og kontrollstruktur fra Aktuar-, risikostyring- og internrevisjonsfunksjon tråd med regelverket.

Pensjonskassens virksomhet var tilpasset de nye regulatoriske krav som ble gjort gjeldende ved inngangen til året. Dette gjaldt både i form av organisering og hensiktsmessig utforming av retningslinjer og annen styringsdokumentasjon.

Pensjonskassen har besvart Finanstilsynet, gjennom utsendt spørreskjema, om hvordan tilpasning til nye regulatoriske krav er ivaretatt.

Høsten 2023 signerte pensjonskassen ny hovedavtale med tjenesteleverandør Gabler. Avtalen samlet tidligere hovedavtale og tilhørende tilleggsavtaler i én avtale, med underliggende leveranseavtaler. Den nye avtalestrukturen ivaretar gjeldende regulatoriske krav knyttet til innsynsrett og oppfølging av tjenesteleverandør gjennom SLA. Avtalen medførte ingen endring i de kommersielle vilkårene for pensjonskassen.

Styret har gjennomført egenvurdering av risiko (ORA), hvor pensjonskassens samlede risiko vurderes i lys av simulert risikoeksponering ved enkelte og sammenfallende risikohendelser.

Styret overvåker kontinuerlig pensjonskassens risikobærende evne og kapitalsituasjon. I løpet av året har Pensjonskassen fått tilført 60 millioner kroner i ny kapital fra sponsor, samtidig som styret har gjort justeringer i rammene for kapitalforvaltningen. Dette skal gjøre pensjonskassen bedre rustet til å ta noe mer risiko i kapitalforvaltningen uten at det går på bekostning av soliditeten i pensjonskassen. Rammene for investering i aksjer og aksjefond er økt og på sikt forventes dette å gi bedre grunnlag for fremtidig pensjonsregulering.

Kapitalforvaltningen gis omfattende behandling i alle ordinære styremøter. Dette kommer i tillegg til månedlig rapportering om avkastning og utvikling i kapitalmarkedet. Det utarbeides kvartalsregnskap, basert på oppdaterte forsikringsmessige avsetninger. Styret gjennomgår årlig både forsikringsstrategi med forsikringsteknisk beregningsgrunnlag og reassuransedekning samt investeringsstrategien.

Kapitalbeslutninger vurderes alltid opp mot de regulatoriske kravene som pensjonskassen er underlagt gjennom krav til solvenskapitaldekning. Pensjonskassen har etablert en godt forankret beredskapsplan, dersom pensjonskassen skulle stå i fare for brudd med de regulatoriske krav eller sine forpliktelser.

Pensjonskassen har i tråd med regulatoriske krav tilgjengeliggjort sine investeringsprinsipper for rettighetshaverne på pensjonskassens hjemmeside. Herunder ligger strategiske føringer og allokering, informasjon om integrasjon av bærekrafts risiko og hensynet til negative konsekvenser av beslutninger i pensjonskassens investeringer, samt pensjonskassens retningslinjer for godtgjørelsesordning.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
5254D6B67261432DAAC37E015552FD29

Styret vedtok i 2023 å tilby mulighet for avkortet utbetalingstid ved omregning av fripoliser under 1 G opp til 1 G.

Det har i løpet av året vært avholdt 4 styremøter. Styret benytter Admincontrol som digital plattform for sitt arbeid. Styret har gjennomført egenevaluering og det ble ikke avdekket mangler til hinder for videre arbeid. Styret har gjennom evalueringen bekreftet både sin egnethet i tillegg til kompetanse knyttet til sitt arbeid.

Styret har, som et ledd i å styrke styrets samlede kompetanse, tegnet et abonnement på tilgang til kompetansefilmer knyttet til styrets ansvar, arbeid og pensjonskassens virksomhet.

Internkontroll følges opp bl.a. gjennom daglig leders årlige rapportering samt faste poster i styremøtene. Etter styrets vurdering er internkontrollen tilfredsstillende.

RISIKOSTYRING OG -EKSPONERING

Styret har det overordnede ansvaret for, og vurderer pensjonskassens risikosituasjon jevnlig. De vesentligste risikoer er markedsrisiko knyttet til eiendelene, renterisiko knyttet til forpliktelsene, forsikringsteknisk risiko samt operasjonell og regulatorisk risiko. Styret har stilt rammer og krav for de viktigste forhold og det er etablert rutiner for løpende rapportering. Strategiene er fastlagt ut fra at medlemmenes rettigheter til enhver tid skal være fullt sikret etter de lover, regler og forskrifter som er fastsatt for pensjonskasser.

Pensjonskassens risikostyringssystem fra 2023 er organisert etter prinsippet om de tre forsvarslinjer og i tråd med regulatoriske krav.

Førstelinen har ansvaret for risikostyring og utøvelsen av daglig drift.

Andrelinjen har ansvaret for overvåkning og rapportering. Herunder risikostyringsfunksjon og Aktuarfunksjon. Risikostyringsfunksjonen har ansvar for løpende kontroll og overvåkning av pensjonskassens solvenssituasjon, samt overordnede- og enkeltstående risikoelementer og fasilitering av egenvurdering av risiko (ORA). Aktuarfunksjonen har et kontrollansvar for å påse at pensjonskassens virksomhet blir drevet på en forsikringsteknisk forsvarlig måte.

Tredjelinjen består av uavhengige kontroller, herunder uavhengig internrevisjonsfunksjon med ansvar for å kontrollere at pensjonskassen er organisert og drives på en forsvarlig måte og i samsvar med gjeldende krav til virksomheten.

Pensjonskassens eksponering for markedsrisiko omfatter risiko for fall i aksjemarkeder, rentebevegelser eller endret kredittprising som gir kurstap på obligasjoner, samt endringer i valutakurser. Risikostyringen omfatter bl.a. grenser for eksponering mot de enkelte aktiva-klasser og for tapspotensial i forhold til bufferkapital (solvenskapitaldekning målt i stresstest). Styret følger avkastningen og bufferkapitalsituasjonen tett gjennom året. Bufferkapital er definert som summen av egenkapital, reserver og avsetninger som kan tapes i regnskapsåret uten at myndighetenes minimumskrav til ansvarlig kapital brytes.

Pensjonskasser er pålagt å rapportere og følge opp risikoeksponering gjennom en egen stresstest. Pensjonskassen skal analysere hvordan uvanlige markedsforhold, herunder rente og valutakursendringer, samt utslag av forsikrings- og kredittrisiko, vil påvirke pensjonskassens bufferkapital. Analysene utføres med utgangspunkt i retningslinjer fra Finanstilsynet for rapportering av Stresstest. Stresstesten er basert på virkelige verdier av eiendeler og forpliktelser og en definisjon av bufferkapital under forutsetning av at pensjonskassen avvikles. Styret overvåker pensjonskassens risiko

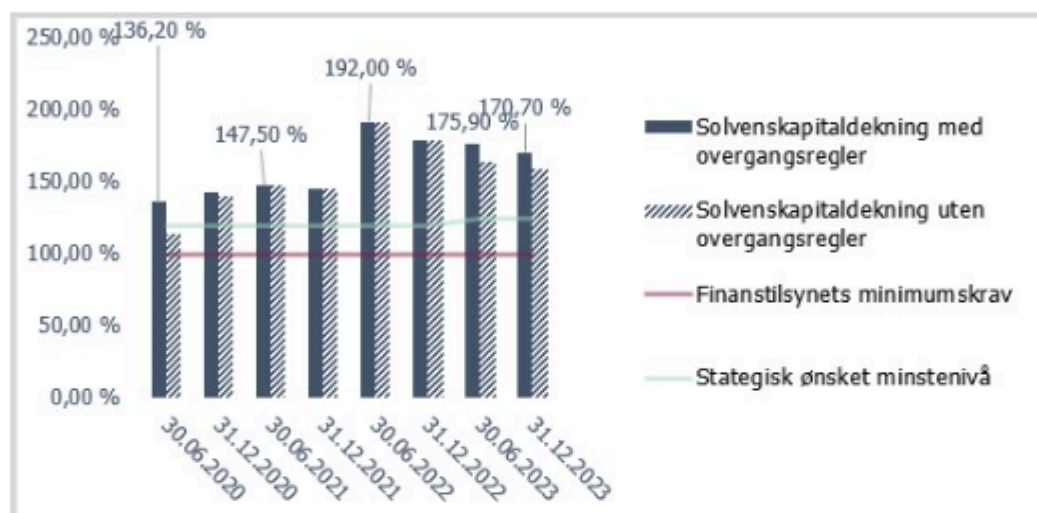
This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
5254D6B67261432DAAC37E015552FD29

målt etter denne stresstesten kvartalsvis, eller oftere ved behov, og skal vurdere tiltak dersom solvenskapitaldekningen gir grunn til å tro at pensjonskassens fremtidige finansielle stilling er utsatt.

Styret har i 2023 økt strategisk ønsket minstenivå for solvenskapitaldekningen fra 120% til 125%, dette for å påse at pensjonskassen har noe større handlingsrom før eventuelt brudd med myndighetens minstekrav på 100%.

Ved årsskiftet oppfyller Pensjonskassen myndighetens minimumskrav til ansvarlig kapital med en solvenskapitaldekning på 170,7 prosent med overgangsregler. Utviklingen i solvenskapitaldekningen vises under med og uten overgangsregler for de seneste år.

Pensjonskassen er godt kapitalisert og tåler relativt store markedsbevegelser før SKD kommer under strategisk ønsket minstenivå. Basert på Styrets Egenvurdering av risiko (ORA) er det kun ved et Finanskrisescenario at SKD uten overgangsregel kommer inn i rød sone. SKD med overgangsregel vil imidlertid fortsatt være i grønn sone i et slikt scenario.

ORA viser at det er store rentebevegelser som isolert sett vil ha sterkest effekt på solvenskapitaldekningen fremover. Ved et stabilt rentenivå, vil pensjonskassen kunne håndtere aksjefall opp mot 50% uten den bryter med Finansstilsynets minstekrav.

Ut fra den finansielle risikoeksponeringen, pensjonskassens kapitalforvaltningsstrategi, forventninger til avkastning og utvikling i pensjonskassens medlemsbestand, anser styret at pensjonskassens bufferkapital ved utgangen av 2023 er tilfredsstillende.

Finansiell risiko

Finansiell risiko er knyttet til investeringer i aksjer i Norge, utlandet og norske obligasjoner. Renterisikoen er knyttet til både aktiva og passiva siden. Den finansielle risikoen omfatter også rente-, kreditt-, valuta- og likviditetsrisiko.

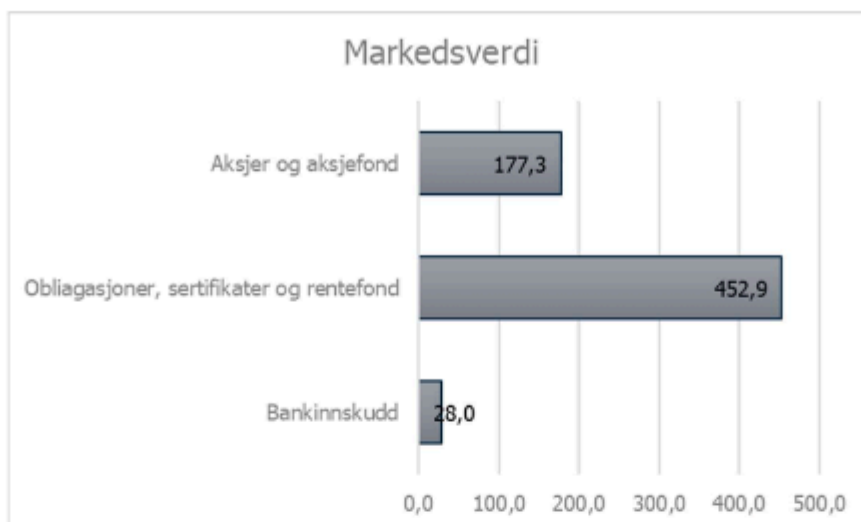
Investeringsstrategien gjennomgås i sin helhet årlig, mens det rebalanseres og utføres mindre tilpasninger løpende i tråd med gjeldende investeringsinstruks.

Ved utgangen av året hadde pensjonskassen samlet rundt mnok 658 til forvaltning og porteføljen hadde en aktivallokering som vist under i mnok:

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
5254D6B67261432DAAC37E015552FD29

Under vises faktisk aktivallokering per 31.12 omregnet i prosent og satt opp mot de rammer og ønsket nivå (normal), slik pensjonskassens har definert i sin investeringsstrategi:

	Minimum	Maksimum	Normal	Faktisk
Aksjer og aksjefond	0 %	35 %	30 %	27 %
herav – Nordiske	0 %	80 %		
herav – Global	20 %	100 %		
Obligasjoner, sertifikat og rentefond	50 %	95 %	67 %	69 %
Bankinnskudd (*)	3 %	50 %		4 %

Finansstrategiens risikoprofil vurderes løpende. Pensjonskassen integrerer på generelt grunnlag bærekraftrisiko gjennom investeringsbeslutningene (ESG-relaterte trusler og muligheter) i sin kapitalforvaltningsstrategi. Pensjonskassen ønsker å arbeide med bærekraft innenfor et rammeverk som ikke går på akkord med utsikter for god avkastning til akseptabel risikoprofil basert på sviktende datagrunnlag. Dette finansielle produktets underliggende investeringer tar ikke hensyn til EU-kriteriene for miljømessig bærekraftige økonomiske aktiviteter.

Styrets vurdering er at kapitalforvalteren overholder pensjonskassens retningslinjer for etisk forvaltning gjennom sitt investeringsmandat tilfredsstillende.

Likviditetsrisikoen i pensjonskassen vurderes som lav, da en til enhver tid har kortsiktige plasseringer som overstiger kortsiktige forpliktelser. Plasseringene i så vel aksjer som rentepapirer anses å være tilstrekkelig likvid.

Kredittrisikoen i pensjonskassens forvaltning vurderes som moderat. Pensjonskassens kapitalforvaltningsstrategi er basert på kredittvurderinger foretatt av pensjonskassens kapitalforvalter. Pensjonskassen har plassert sine midler både i verdipapirfond og enkeltpapirer. Premien innbetales årlig eller dekkes fra premiefondet. Pensjonskassens kredittrisiko mot foretaket den er opprettet for, anses å være liten.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
5254D6B67261432DAAC37E015552FD29

Forsikringsteknisk risiko

Forsikringsrisiko er risikoen for økning i pensjonsforpliktelsene som følge av at de forutsatte beregningene for dødelighet og uførhet avviker fra den faktiske utviklingen. Pensjonskassens tariffer er tilpasset forsikringsteknisk risiko og løpende driftskostnader. Resultatutviklingen avhenger dermed i hovedsak av avkastning fra finansforvaltningen ut over pliktig tilførsel til premiereserven, den såkalte grunnlagsrenten. Foretaket bærer ansvaret for premietilskuddet. Forsikringsteknisk oppgjør og regnskapsrapportering skjer kvartalsvis. Pensjonskassen benytter et dynamisk dødelighetsgrunnlag, K2013, med virkning fra 1. januar 2014.

Det er etablert rutiner for beregning av forsikringsrisiko basert på ulike scenarier for uførhet, levealder og finansiell utvikling. Dette gjøres ved å sammenligne risikopremie i beregningsgrunnlaget mot gjennomsnittlig risikoresultat for uførhet, død og opplevelse over tid. Tilsvarende gjøres det beregning av hva de dyreste risikotilfellene kan medføre av reserveavsetninger for pensjonskassen. Rutinene er beskrevet i pensjonskassens forsikringsstrategi som har vært gjennomgått, oppdatert og vedtatt inneværende år.

Pensjonskassen har fra og med 2021 ikke lenger behov for katastrofereassurans. Uførerisikoen for gjenværende aktive medlemmer i ytelsesordningen er svært lave. Rettighetshavere med fripolise har ikke tilknyttet uførepensjon.

Pensjonskassens Aktuarfunksjon har gjennomført en uavhengig gjennomgang for å påse at pensjonskassens virksomhet til enhver tid blir drevet på en forsikringsteknisk ansvarlig måte.

Aktuarfunksjonen rapport bekreftet at pensjonskassens metoder, modeller og forutsetninger i beregningen av forsikringsavsetninger er hensiktsmessige. Dataene som benyttes i beregningen av forsikringsavsetninger er av tilstrekkelig god kvalitet.

Den forsikringstekniske risiko anses som akseptabel.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko defineres som risikoen for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil, eller eksterne hendelser.

Operasjonell risiko omfatter en rekke områder som IKT- og cyber risiko, regulatorisk risiko og styring og kontroll med utkontraktert virksomhet, herunder og interessekonflikter. Omdømme risiko er også en del av den operasjonelle risikoen, selv om dette ofte kan være en konsekvens av operasjonell risiko.

Pensjonskassen har utkontraktert sin virksomhet til eksterne tredjeparter, og en effektiv styring av den operasjonelle risiko vil derfor være avhengig av at den interne kontrollen fungerer tilfredsstillende hos tredjepartene.

Pensjonskassens daglige leder gjennomfører årlig internkontroll, hvor rutiner, policies og prosesser internt i pensjonskassen og hos utkontraktert virksomhet gjennomgås og vurderes, samt eventuelle identifiserte hendelser og avvik utredes.

Den operasjonelle risiko anses som liten.

KAPITALAVKASTNING

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
5254D6B67261432DAAC37E015552FD29

2023 ble et godt år i kapitalmarkedene. Aksjemarkedet leverte høy avkastning etter nedturen i 2022. Utviklingen i de største amerikanske selskapene var drivende for den sterke oppgangen internasjonalt. Svekkelse av den norske kronen dro avkastningen ytterligere opp målt i norske kroner. På rentesiden fortsatte sentralbankene å sette opp styringsrentene for å bekjempe inflasjon. Markedsrentene steg også i store deler av året, men et betydelig fall i markedsrentene i årets to siste måneder gjorde at også obligasjonsavkastningen endte opp som god i 2023.

Pensjonskassens forvaltede portefølje oppnådde en avkastning i 2023 på 9,12 % mot referanseindeks lik 6,78 %. Avkastning i de ulike aktivaklassene er vist i tabellen under.

Aktivaklasse	Andel	Avkastning	Referanseindeks
Møre Norden	14 %	25,85 %	20,69 %
Møre Obligasjon	63 %	5,85 %	3,37 %
Møre Global	8 %	25,98 %	23,89 %
Møre Utbytte	6 %	16,82 %	14,68 %
Andre investeringer	10 %	5,37 %	4,69 %
Totalt	100 %	9,12 %	6,78 %

RESULTATER OG -DISPONERING

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med forskrift om årsregnskap for pensjonsforetak, regnskapsloven, god regnskapsskikk i Norge, samt andre forskrifter fastsatt av Finanstilsynet. Eiendeler og gjeld er beregnet og verdsatt ut fra disse bestemmelsene. Pensjonskassers regnskap er fordelt på forsikringsfond (teknisk resultat, kollektivportefølje) og egenkapital (ikke-teknisk resultat, selskapsportefølje). Kollektivporteføljen og selskapsporteføljen forvaltes samlet. Hvert av de ulike elementer i resultatet fordeles for seg. Årsregnskapet gir et rettviseende bilde av Pensjonskassens resultat og finansielle stilling.

Innføring av IFRS 9 fra 01.01.23 medførte ingen endringer i klassifisering og måling av pensjonskassens finansielle aktiva. Disse er i all hovedsak plassert i ulike aksje- og rentefond som innregnes og måles til virkelig verdi over resultatregnskapet.

Pensjonskassen strategiske fokus er styrket soliditet, både i forhold til de regulatoriske krav til soliditet og bufferkapital som foreligger, og for å sikre pensjonskassens langsiktige forpliktelser. Prinsippene som legges til grunn i disponeringen gjenspeiler derfor pensjonskassens strategi og har vært benyttet over flere år.

Netto finansinntekter endte på mnok 42,4 og etter belastning av garantert rente med mnok 14,2 og overføring av mnok 3,1 til kursreguleringsfond, ble årets renteresultat positivt mnok 25,0. Renteoverskuddet overføres i sin helhet til kundemidler.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
5254D6B67261432DAAC37E015552FD29

Resultatanalyse	2023	2022
Risikoresultat	-1 227	-1 713
Administrasjonsresultat	-274	116
Renteresultat	25 027	-12 156
Rentegaranti- og fortjenesteelementpremie	0	3 034
Samlede resultatelementer	23 525	-10 719
Disponert til/fra kundemidler	-25 028	0
Disponert til/fra tilleggsavsetninger	7	7 654
Resultat teknisk regnskap	-1 496	-3 065
Resultat av ikke-teknisk regnskap	11 011	-2 953
Skattekostnader	-78	978
Totalresultat til disponering	9 437	-5 040
Overført til/fra risikoutjevningsfond	0	324
Avkastning på risikoutjevningsfond	0	-2
Overført fra/til egenkapital	-9 437	4 718
Sum disponert	-9 437	5 040

Det er etter regnskapsårets slutt ikke inntruffet forhold av vesentlig betydning for pensjonskassens resultat og finansielle stilling. Regnskapet er avlagt under forutsetning av fortsatt drift og at pensjonskassen drives under gjeldende regelverk og rammebetingelser. Pensjonskassen har ingen drift som anses å ha negativ innvirkning på det ytre miljø.

UTSIKTER FREMOVER

Styret legger vekt på å opprettholde en soliditet som gjør det mulig å ha en diversifisert aktiva sammensetning, som på sikt vil gi pensjonskassen økt mulighet regulering av pensjoner. Pensjonskassens investeringsstrategi og det etablerte opplegg for risikostyring er tilpasset pensjonskassens finansielle stilling, og anses å være tilfredsstillende.

Pensjonskassen følger tett utviklingen i rentenivået. Pensjonskassen har ved behov dialog med sin sponsor og løpende tjenesteleverandør, for å sikre tryggheten for pensjonskassens medlemmer. Innbetaling av ekstra egenkapitalinnskudd på mnok 60 i 2023 har styrket pensjonskassens finansielle stilling. Styret har i tillegg tatt strategiske grep for å øke den forventende avkastningen fremover, og dette kan gi et bedre grunnlag for pensjonsregulering i de kommende år.

Fra 1.januar 2024 trår reglene om bufferfond i kraft for private kollektive ordninger. Bufferfondet består av det tidligere kursreguleringsfondet og avsatte tilleggsavsetninger. Kursreguleringsfondet bestod av urealiserte gevinster i kollektivporteføljen og var ikke fordelt på kundenivå. Tilleggsavsetninger kunne anvendes til å dekke rentegarantien mellom 0 % og grunnlagsrenten, mens negativ avkastning måtte dekke av egenkapitalen. Med innføring av bufferfondet endres dette slik at også negativt avkastningsresultat kan dekkes av bufferfondet. Med dette har pensjonskassen en større frihet i forhold til å dekke et negativt avkastningsresultat enn tidligere år.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
5254D6B67261432DAAC37E015552FD29

Sparebanken Møres Pensjonskasse

Årsregnskap og Noter

2023

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
5254D6B67261432DAAC37E015552FD29

RESULTATREGNSKAP

TEKNISK REGNSKAP		Note	2023	2022
Tall i hele tusen				
1.	Premieinntekter			
1.1	Forfalte premier, brutto	16	7 874	9 872
Sum premieinntekter for egen regning			7 874	9 872
2.	Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen			
2.2	Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler	17	17 149	15 051
2.4	Verdiendringer på investeringer	17	23 132	-34 027
2.5	Realisert gevinst og tap på investeringer	17	2 137	6 625
Sum netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen			42 417	-12 350
5.	Pensjoner mv.			
5.1	Utbetalte pensjoner mv.			
5.1.1	Brutto	19	-23 988	-22 273
Sum pensjoner mv.			-23 988	-22 273
6.	Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser			
6.1	Endring i premiereserve mv.			
6.1.1	Endring i premiereserve mv., brutto	14	4 714	3 252
6.2	Endring i tilleggsavsetninger	14	7	7 656
6.3	Endring i kursreguleringsfond	14	-3 148	14 688
6.5	Endring i premiefond, innskuddsfond og fond for regulering av pensjoner mv.	14,15	-6	-5
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelsene - kontraktsfastsatte forpliktelser			1 567	25 592
8.	Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser			
8.1	Overskudd på avkastningsresultatet	19	-25 027	0
8.2	Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene	21	0	0
Sum midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser			-25 027	0
9.	Forsikringsrelaterte driftskostnader			
9.1	Forvaltningskostnader	20	-1 901	-1 880
9.2	Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader	20	-2 439	-2 026
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader			-4 340	-3 905
11.	Resultat av teknisk regnskap	21	-1 496	-3 065

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
5254D6B67261432DAAC37E015552FD29

RESULTATREGNSKAP

IKKE-TEKNISK REGNSKAP		Note	2023	2022
Tall i hele tusen				
12. Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen				
12.2 Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler	17		4 687	3 085
12.4 Verdiendringer på investeringer	17		6 322	-6 975
12.5 Realisert gevinst og tap på investeringer	17		584	1 358
Sum netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen			11 593	-2 531
13. Andre inntekter			0	0
14. Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen				
14.1 Forvaltningskostnader	20		-519	-385
14.2 Andre kostnader	20		-63	-36
Sum forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen			-582	-422
15. Resultat av ikke-teknisk regnskap			11 011	-2 953
16. Resultat før skattekostnader			9 515	-6 018
17. Skattekostnader	22		-78	978
20. TOTALRESULTAT	21		9 437	-5 040
Overført fra/til risikoutjevningsfond	21		0	324
Avkastning på risikoutjevningsfond	21		0	-2
Overført fra/til egenkapital	21		-9 437	4 718
SUM OVERFØRT			-9 437	5 040

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
5254D6B67261432DAAC37E015552FD29

BALANSE

EIENDELER

Tall i hele tusen

Note ##### 31.12.2022

EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN

2. Investeringer

2.4	Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
2.4.1	Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	2	44 815	17 038
2.4.2	Rentebærende verdipapirer	3	114 394	71 172
2.4.3	Utlån og fordringer	4	8 233	6 747
	Sum investeringer		167 442	94 957

3. Fordringer

3.1	Fordringer knyttet til premieinntekter		0	2 767
	Sum fordringer		0	2 767

4. Andre eiendeler

4.3	Eiendeler ved skatt	22	1 352	1 431
	Sum andre eiendeler		1 352	1 431

SUM EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN**168 794 99 155**

EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJEN

6. Investeringer i kollektivporteføljen

6.4	Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
6.4.1	Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	2	132 617	84 621
6.4.2	Rentebærende verdipapirer	3	338 517	353 481
6.4.3	Utlån og fordringer	4	24 363	33 510
	Sum investeringer i kollektivporteføljen		495 498	471 612

SUM EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJENE**495 498 471 612****SUM EIENDELER****664 293 570 767**

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
5254D6B67261432DAAC37E015552FD29

BALANSE

EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSE		Note	#####	31.12.2022
Tall i hele tusen				
10.	Innskutt egenkapital		139 000	79 000
11.	Opptjent egenkapital			
11.2	Annen opptjent egenkapital		29 021	19 584
	Sum opptjent egenkapital		29 021	19 584
13.	Forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser			
13.1	Premiereserve mv.	13,14	475 572	470 745
13.2	Tilleggsavsetninger	13,14	607	615
13.3	Kursreguleringsfond	13,14	3 148	0
13.5	Premiefond, innskuddsfond og fond for regulering av pensjoner mv.	13,14,15	16 170	253
	Sum forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser		495 498	471 612
15.	Avsetninger for forpliktelser			
15.2	Forpliktelser ved skatt			
15.2.1	Forpliktelser ved periodeskatt	22	63	36
	Sum avsetninger for forpliktelser		63	36
16.	Forpliktelser			
16.2	Forfalte, ikke betalte pensjoner og utløsningsbeløp		-0	6
16.3	Andre forpliktelser	7	710	528
	Sum forpliktelser		710	534
SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSE			664 293	570 767

Ålesund, 18. mars 2024

Erik Røkke
Styrets leder

Björg Palma Haram
Styremedlem

Guro Klubbenes
Styremedlem

Bjørn Følstad
Styremedlem

Britt Iren Tøsse Aandal
Styremedlem

Carl-Erik Lien
Daglig leder

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
5254D6B67261432DAAC37E015552FD29

Egenkapitaloppstilling

Egenkapital

Tall i hele tusen

	2023	2022
Innskutt egenkapital 01.01	79 000	69 000
Innbetalt i året	60 000	10 000
Innskutt egenkapital 31.12	139 000	79 000
Annen opptjent egenkapital 01.01	19 584	24 302
Tilført egenkapital/resultat belastet ved disponering	9 437	-4 718
Annet opptjent egenkapital 31.12	29 021	19 584
Risikoutjevningssfond 01.01	0	322
Overført fra/til risikoutjevningssfond	0	-324
Avkastning på risikoutjevningssfond	0	2
Risikoutjevningssfond 31.12	0	0

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
5254D6B67261432DAAC37E015552FD29

Kontantstrømoppstilling

	2023	2022
<i>Tall i hele tusen</i>		
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Innbetalt til premiefond/Innbetalt premie	11 068	8 139
Utbetalte pensjoner mv.	-23 988	-22 273
Forsikringsrelaterte driftskostnader, inkl. reassuranse	-4 859	-4 291
Andre inntekter/kostnader	-63	-36
Endring i periodiseringer	203	77
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-17 640	-18 384
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Finansinntekter	19 463	17 012
Netto investert i aksjer og andeler	-52 911	-1 552
Netto investert i rentebærende verdipapirer	-17 397	-11 143
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-50 845	4 317
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Innbetalt egenkapital	60 000	10 000
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	60 000	10 000
Likviditetsbeholdning 1.1.	40 257	44 325
Netto kontantstrøm for perioden	-8 484	-4 067
Likviditetsbeholdning 31.12.	31 773	40 257

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
5254D6B67261432DAAC37E015552FD29

Sparebanken Møres Pensjonskasse

NOTE 1 - PRINSIPPNOTE

REGNSKAPSPRINSIPPER

Regnskapet er avlagt i samsvar med norsk regnskapslov og grunnleggende regnskapsskikk i Norge, samt satt opp i henhold til gjeldende forskrift fastsatt av Finansdepartementet 20. desember 2011 med hjemmel i lov av 17. juli 1998 om årsregnskap mv.

Finansielle eiendeler

Finansielle instrumenter måles og innregnes i samsvar med IFRS 9 med virkning fra 01.01.23. Endringen medfører ingen effekt for pensjonskassen. Sammenligningstall er ikke omarbeidet.

Pensjonskassen klassifiserer sine finansielle eiendeler i følgende kategorier:

Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet

Regnskapsprinsipper for pensjonskassens kategorier av finansielle eiendeler beskrives nærmere i de følgende avsnitt. På områder som ikke er regulert i ved egne bestemmelser i årsregnskapsforskriften kapittel 3, benyttes regnskapsloven kapittel 4 og 5 jf. Årsregnskapsforskriften § 3-1.

Pensjonskassen fører forvaltningskostnader etter nettometoden som innebærer at fondskurser ikke korrigeres for administrasjonskostnadene i fondet.

Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi

Aksjer og andeler

Aksjer og andeler med verdiendring over resultatregnskapet består av investeringer i aksjer og aksjefond. Virkelig verdi på børsnoterte aksjer og andeler verdsettes til sluttkurs fastsatt av Oslo Børs eller tilsvarende markedsplasser for utenlandske investeringer. Virkelig verdi av øvrige aksjer og andeler fastsettes ved bruk av anerkjente verdsettelsesteknikker.

Rentebærende verdipapirer

Rentebærende verdipapirer måles til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet og består av obligasjoner og rentefond. Virkelig verdi på noterte investeringer fastsettes til offentlige omsetningskurser.

For investeringer hvor det ikke foreligger omsetningskurs, beregnes kursen ut fra avkastningskurven for verdipapirets respektive sektor.

Utlån og fordringer

Utlån og fordringer måles til virkelig verdi over resultatet og består av bankinnskudd.

Forvaltning av kunde- og selskapsporteføljen

Pensjonskassens avkastning på eiendeler fordeles prosentvis etter en algoritme som omfatter pensjonskassens egenkapital (selskapsporteføljen) og de forsikringstekniske avsetninger (kundeporteføljen) før årsoppgjørdisposisjoner.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
5254D6B67261432DAAC37E015552FD29

Eiendeler ved utgangen av en periode fordeles prosentvis etter en algoritme som omfatter pensjonskassens egenkapital (selskapsporteføljen) og de forsikringstekniske avsetninger (kundeporteføljen) etter årsoppgjørdisposisjoner, samt andre eiendeler og forpliktelser.

Forsikringsmessige forpliktelser

Premiereserve

Premiereserven er kontantverdien av opptjente rettigheter. Det foretas fulle avsetninger for nye uførepensjonister. Fremtidige premier i foretakspensjonsordningen baseres på lineær opptjening. Renteoverskuddet på den enkelte fripolise benyttes først til å dekke fripolisens andel av eventuelt risikounderskudd før bruk til tilleggsavsetninger, egenkapitalbidrag og eventuell oppskrivning.

Erstatningsavsetning er avsetning som skal dekke forpliktelser knyttet til forventede, ikke-meldte, erstatningstilfeller som er inntruffet innen regnskapsårets slutt. Erstatningsavsetning ligger i premiereserven.

Tilleggsavsetninger

Pensjonskassen har anledning til å foreta tilleggsavsetninger for å sikre soliditeten. Tilleggsavsetninger kan maksimalt utgjøre 12 % av premiereserven, og kan benyttes til dekning av fremtidig negativt finansresultat i forhold til pensjonskassens grunnlagsrente og visse typer endringer i det aktuarielle grunnlaget.

Kursreguleringsfond

Kursreguleringsfondet fastsettes på bakgrunn av netto urealiserte gevinster ved årets slutt. Endringen i kursreguleringsfondet motvirker verdiendringer i kollektivporteføljen slik at disse ikke inngår i årets resultat. Dersom virkelig verdi av eiendelene i kollektivporteføljen viser et akkumulert netto urealisert tap settes kursreguleringsfondet til 0.

Bufferfond

Fra 01.01.2024 innføres regler om sammenslått og kundefordelt bufferfond for private ordninger. Fondet erstatter tilleggsavsetning og kursreguleringsfond.

Premiefond

Premiefondet er innbetalt/opptjente midler som kan benyttes til dekning av fremtidig premie og sikring av eventuelle reguleringstillegg til pensjoner. Fondet blir tilført 2 % årlig rente.

Pensjonistenes overskuddsfond

Pensjonistenes overskuddsfond blir tilført pensjonistenes andel av overskuddet i foretakspensjonsordningen, og skal benyttes til å sikre regulering av løpende pensjoner med inntil den prosentvise økningen av folketrygdens grunnbeløp.

Risikoutjevningsfond

Dersom risikoresultatet er positivt, kan inntil 50 % av dette avsettes til risikoutjevningsfondet. Dette fondet kan i senere år benyttes til dekning av negativt risikoresultat. Risikoutjevningsfondet klassifiseres under selskapskapitalen. Bevegelser i risikoutjevningsfondet føres over resultatregnskapet.

Valutaomregning av transaksjoner i utenlandsk valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet. Markedsverdi for finansielle eiendeler og pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved å benytte balansedagens kurs.

Valutarisiko knyttet til utenlandske eiendeler er søkt redusert med finansielle derivat.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
5254D6B67261432DAAC37E015552FD29

Premieinntekter

Bruttopremier inntektsføres med de beløp som forfaller i året. Avgitt gjenforsikring fremkommer som egen linje i resultatregnskapet. Periodisering av opptjent premie ivaretas ved avsetning til premiereserve i forsikringsfondet.

Netto inntekter fra investeringer

Netto inntekter fra investeringer inneholder både realiserte poster og urealiserte verdiendringer. Netto inntekter fra investeringer fordeles mellom investeringer i kollektivporteføljen og investeringer i selskapsporteføljen i forhold til gjennomsnittlig forvaltet kapital igjennom året.

Erstatningsytelser og forsikringstilfeller

Erstatningsytelser kostnadsføres med forfalte beløp. Ved dødsfall avsettes fulle premiereserver for nye barne- og ektefellepensjoner. Ved uførehendelser avsettes det etter karenperiodens utløp fulle premiereserver for å dekke uførepensjon. For medlemmer av foretakspensjonsordningen avsettes det i tillegg for premiefritak for alderspensjon.

Regnskapsmessig behandling av flytting

Overføring av premiereserve ved flytting føres for mottatte reserver som premieinntekter og som erstatning for avgitte reserver. Resultatføringen skjer på det tidspunktet risikoen overføres. Flyttebeløpet inkluderer også andel av tilleggsavsetning, kursreserver og årets resultat. Fratrådte medlemmer uten straks begynnende pensjon får utstedt en fripolise etter deres lineære opptjente pensjonsrettigheter.

Skatt

Skattekostnadene i resultatregnskapet består av alminnelig inntektsskatt. Skattekostnad knyttet til alminnelig inntektsskatt består av betalbar skatt og årets endring i balanseført utsatt skatt/skattefordel. Utsatt skattefordel balanseføres dersom fremtidig skattepliktig inntekt sannsynliggjør en utnyttelse. Formuesskatt beregnes skattemessig av netto formue fastsatt i henhold til skatteloven kapittel 4. Skattesats for formuesskatt er 0,3 % for formue over fastsatt bunnfradrag. Formuesskatt inngår i andre kostnader i selskapsportefølje.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
5254D6B67261432DAAC37E015552FD29

NOTE 2 - AKSJER OG ANDELER

Aksjer og egenkapitalbevis

Tall i hele tusen

	Antall	Kostpris	Markeds- verdi	Mer-/ mindre- verdi
Aker ASA A-aksjer	3 841	2 556	2 558	2
Assa Abloy B	19 162	4 461	5 606	1 145
Atlas Copco A	30 490	3 907	5 333	1 426
Coloplast AS	2 032	2 417	2 360	-57
Danske Bank	5 773	1 445	1 567	122
Demant	6 585	2 220	2 932	712
DNB ASA	17 007	3 263	3 674	411
DSV AS	2 239	4 248	3 993	-254
Electrolux B	22 492	2 854	2 450	-404
Equinor ASA	12 770	4 056	4 114	58
Essity Aktiebolag-B	13 211	3 721	3 328	-392
Frontline	30 692	3 621	4 183	563
Holmen AB	9 656	3 844	4 142	299
Industrivärden C	5 009	1 477	1 657	180
Investor AB	13 193	2 613	3 104	491
ISS AA	16 189	3 520	3 141	-379
Mowi ASA	24 515	4 461	4 462	1
Neste OYJ	8 204	3 795	2 964	-831
NIBE Industrier AB	33 561	3 619	2 395	-1 225
Nordea	16 686	1 862	2 097	235
Novo Nordisk B	5 122	3 384	5 379	1 995
Orsted AS	5 620	5 703	3 165	-2 539
Sandvik	15 831	3 046	3 479	434
Securitas B	46 419	4 174	4 611	437
Scatec Solar ASA	51 867	5 945	4 261	-1 684
Sparebank 1 Nord-Norge	26 517	2 081	2 737	656
Sparebank 1 SMN	23 865	2 794	3 384	590
Sparebank 1 SR-Bank ASA	20 053	2 540	2 585	45
Sparebank 1 Øst	9 649	1 119	1 279	161
Sparebanken Møre	22 347	1 485	1 877	392
Sparebanken Vest	16 903	1 289	1 849	560
Storebrand ASA Ord.	29 735	2 456	2 677	222
Svenska Handelsbanken A	24 714	2 288	2 726	438
Swedbank AB	14 589	2 697	2 989	292
Tryg AS	8 417	1 993	1 860	-133
Vestas Wind	11 081	3 336	3 573	237
Volvo B	21 781	4 564	5 744	1 180
Vår Energi AS	95 416	2 770	3 069	298
Yara International	9 374	3 651	3 386	-266
Sum aksjer og egenkapitalbevis		121 275	126 691	5 416
<i>Andel selskapsportefølje</i>			<i>31 999</i>	
<i>Andel kollektivportefølje</i>			<i>94 692</i>	

Andeler i aksjefond

Tall i hele tusen

	Antall	Kostpris	Markeds- verdi	Mer-/ mindre- verdi
Storebrand Global Solutions N	5 511	9 227	11 117	1 890
Storebrand Indeks - Alle Markeder N	19 812	29 624	39 625	10 001
Sum andeler i aksjefond		38 851	50 742	11 890
<i>Andel selskapsportefølje</i>			<i>12 816</i>	
<i>Andel kollektivportefølje</i>			<i>37 926</i>	
Selskapsportefølje			44 815	
Kollektivportefølje			132 617	
Sum aksjer og andeler			177 432	

Aksjefond er bokført og verdsatt til markedspris.
Porteføljene forvaltes av Sparebanken Møre Aktiv Forvaltning.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
5254D6B67261432DAAC37E015552FD29

Risikoprofilen i aksjeporteføljen

Pensjonskassen hadde ved utgangen av året en eksponering på 6,3 % mot det norske aksjemarkedet og en eksponering på 20,9 % mot det internasjonale aksjemarkedet. Av disse var eksponering mot type-1 aksjer 27,2 % og eksponering mot type-2 aksjer 0,0 %. Klassifiseringen er basert på regelverk for forenklet solvenskapitaldekning. Pensjonskassens aksjeinvesteringer er bredt diversifisert, og har i løpet av året økt i % av totalporteføljen med om lag 10 %-poeng fra utgangen av 2022.

Investeringene gjøres iht. kapitalforvaltningsstrategien, og følges opp løpende av investeringsrådgiver.

Det foretas månedlig rapportering av avkastning og oppfølging av rammer.

NOTE 3 - RENTEBÆRENDE VERDIPAPIRER

Obligasjoner

Tall i hele tusen

	Pålydende verdi	Kostpris	Markeds- verdi	Mer-/ mindre- verdi	Påløpte renter
Banker	103 000	99 855	99 915	61	1 103
Kommunale aksjeselskaper mv.	16 000	15 982	14 181	-1 802	231
Kredittforetak	69 000	69 444	68 643	-801	340
Livforsikringselskaper og pensjonskasser	12 000	12 000	12 626	626	114
Private aksjeselskaper mv.	100 000	101 744	98 715	-3 030	1 237
Statlig eide aksjeselskaper mv.	74 000	73 960	71 395	-2 565	922
Utenlandske sektorer	38 000	37 327	36 113	-1 214	743
Sum obligasjoner		410 312	401 588	-8 724	4 689
<i>Andel selskapsportefølje</i>			<i>101 431</i>		<i>1 184</i>
<i>Andel kollektivportefølje</i>			<i>300 157</i>		<i>3 505</i>

Gjennomsnittlig effektiv rente er 4,08 % beregnet ut fra gjennomsnittlig beholdning og bokført renteinntekt på TNOK 15 913.

Andeler i obligasjonsfond

Tall i hele tusen

	Antall	Kostpris	Markeds- verdi	Mer-/ mindre- verdi
Storebrand Global Kreditt IG B	34 782	34 702	33 066	-1 636
Storebrand Global Obligasjon	1 372	14 668	13 568	-1 100
Sum andeler i obligasjonsfond		49 370	46 634	-2 736
<i>Andel selskapsportefølje</i>			<i>11 779</i>	
<i>Andel kollektivportefølje</i>			<i>34 856</i>	
Selskapsportefølje			114 394	
Kollektivportefølje			338 517	
Sum rentebærende verdipapirer			452 912	

Obligasjonsfond og obligasjoner er verdsatt til markedspris. Porteføljene forvaltes av Sparebanken Møre Aktiv Forvaltning.

NOTE 4 - UTLÅN, FORDRINGER OG BANKINNSKUDD

Tall i hele tusen

Bankinnskudd	31 773
Opptjente, ikke forfalte renter	824
Sum utlån og fordringer	32 596
<i>Andel selskapsportefølje</i>	<i>8 233</i>
<i>Andel kollektivportefølje</i>	<i>24 363</i>

Bundne midler på skattetrekkskontoen utgjorde TNOK 659 per 31.12.2023.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
5254D6B67261432DAAC37E015552FD29

NOTE 5 - HIERARKIET, FINANSIELLE INSTRUMENTER MÅLT TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTAT*Tall i hele tusen*

	Nivå 1 Børsnoterte priser	Nivå 2 Observerbar input	Nivå 3 Ikke observerbar input	Balanseført verdi per 31.12
Aksjer og andeler	126 691	50 742	0	177 432
Rentebærende verdipapirer	0	452 912	0	452 912
Utlån og fordringer	0	32 596	0	32 596
Totalt	126 691	536 249	0	662 940

Markedsverdien på instrumentene som handles i et aktivt marked er basert på omsatt kurs på balansedagen. For de finansielle instrumenter som ikke omsettes i et aktivt marked benyttes egne verddivurderinger basert på gjeldende markedsforhold, alternativt verddivurdering fra annen markedsaktør.

NOTE 6 - FINANSIELL RISIKO

Kategoriseringen er basert på regelverket for forenklet solvenskapitaldekning. Gjennomlysning av fond er gjort der data er tilgjengelig.

Finansiell risiko

Finansiell risiko er knyttet til investeringer i aksjer og rentebærende verdipapirer. Investeringer foretas i verdipapirfond og diskresjonær renteforvaltning. Den finansielle risikoen omfatter markeds-, rente-, kreditt-, valuta- og likviditetsrisiko. Gjeldende finansstrategi setter rammer for den løpende risikotagningen.

Markedsrisiko

Pensjonskassens største risiko anses å være markedsrisiko, dvs. risikoen for fall i eiendelens verdier. Markedsrisikoen knyttet til pensjonskassens investeringer estimeres ved bruk av definerte stressparametere for hver aktivaklasse samt forutsetninger om hvordan utviklingen i de ulike aktivaklassene samvarierer.

Renterisiko

Pensjonskassen har ved utgangen av året investeringer i rentebærende papirer på MNOK 452,9. Markedsverdivektet durasjon er på 2,4 år. Porteføljeverdien vil falle med ca. MNOK 10,9 ved et parallelt skift i rentekurven på +1 %. Verdien vil stige tilsvarende ved et rentefall. Pensjonskassen hadde en moderat renterisiko ved utgangen av året.

Kredittrisiko

Pensjonskassens kredittrisiko ansees som moderat. Kredittrisikoen styres gjennom rammer for største engasjement og rating. Hovedtyngden av pensjonskassens renteinvesteringer skal være innenfor investment grade. Pensjonskassens renteinvesteringer innenfor investment grade utgjorde ved utgangen av året 97 %, eksponering mot statsobligasjoner utgjorde 2 %. Øvrig eksponering er mot papirer innen high yield og ikke ratede papirer.

Valutarisiko

Valutarisiko består av risikoen for tap når valutakursene endres. Som hovedregel skal plasseringer i utenlandske rentefond og enkeltobligasjoner valutasikres. Valutasikring av utenlandske aksjeplasseringer vurderes løpende. Pensjonskassen har per utgangen av året en valutaeksponering på 8 % av forvaltningskapitalen.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisikoen i pensjonskassen vurderes som lav, da en til enhver tid har kortsiktige plasseringer som overstiger kortsiktige forpliktelser. Plasseringene ansees å være tilstrekkelig likvid. Pensjonskassen har i tråd med gjeldende forskrift, utarbeidet en egen likviditetsstrategi. Utbetaling av pensjoner utgjorde totalt MNOK 24 i 2023.

NOTE 7 - AVSETNING FOR FORPLIKTELSE*Tall i hele tusen*

	2023	2022
Skyldig offentlige avgifter	659	519
Leverandørgjeld	51	9
Sum avsetning for forpliktelser	710	528

This file is sealed with a digital signature. The seal is a guarantee for the authenticity of the document.

Document ID:
5254D6B67261432DAAC37E015552FD29

NOTE 8 - SOLVENSMARGIN*Tall i hele tusen*

	2023	2022
Innskutt kjernekapital	139 000	79 000
Opptjent egenkapital	29 021	19 584
Fradrag urealisert verdi selskapsportefølje	-1 477	0
Netto ansvarlig kapital	166 545	98 584
50 % av risikoutjevningfond	0	0
50 % av tilleggsavsetning	304	307
Sum annen solvensmarginkapital	304	307
Fradrag i solvensmarginkapitalen	0	0
Solvensmarginkapital	166 848	98 892
Minstekrav til solvensmargin	19 618	18 784
Samlet solvensmarginkapital i % av solvensmarginkrav	850 %	526 %

NOTE 9 - SOLVENSKAPITAL OG SOLVENSKAPITALKRAV*Tall i hele tusen***SOLVENSKAPITAL**

	2023	2022
Innskutt egenkapital	139 000	79 000
Opptjent egenkapital	29 021	19 584
Justering i avsetninger	-20 650	16 690
Effekt av overgangsregelen	11 615	0
Sum kapital gruppe 1	158 987	115 274
Tilleggsavsetninger	607	615
Kursreguleringsfond	3 148	0
Samlet ansvarlig kapital	162 743	115 889
Samlet ansvarlig kapital uten overgangsregelen	151 127	115 889

SOLVENSKAPITALKRAV

Markedsrisiko	105 640	62 449
Livsforsikringsrisiko	12 141	26 295
Helseforsikringsrisiko	0	0
Motpartsrisiko	2 131	2 700
Korrelasjonseffekter	-10 009	-17 016
Operasjonell risiko	2 255	1 988
Tapsabsorbering i utsatt skatt	-16 824	-11 462
Samlet solvenskapitalkrav	95 333	64 953
Overskudd/underskudd (+/-) av ansvarlig kapital	67 409	50 936
Solvenskapitaldekning	171 %	178 %
Uten overgangsregelen		
Overskudd/underskudd (+/-) av ansvarlig kapital	55 794	50 936
Solvenskapitaldekning	159 %	178 %

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
5254D6B67261432DAAC37E015552FD29

NOTE 10 - KAPITALAVKASTNINGSRENTE

	2023	2022	2021	2020	2019
Kapitalavkastningsrente på kollektivporteføljen					
Verdijustert avkastning	8,7 %	-2,6 %	3,4 %	3,1 %	6,8 %
Bokført avkastning	8,0 %	0,8 %	3,1 %	2,4 %	3,4 %
Kapitalavkastningsrente på selskapsporteføljen					
Verdijustert avkastning	8,7 %	-2,6 %	3,4 %	3,1 %	6,8 %
Bokført avkastning	8,7 %	-2,6 %	3,4 %	3,1 %	6,8 %

Kapitalavkastningen er beregnet iht. "Forskrift om beregning av kapitalavkastning i livsforsikringselskaper mv." Pensjonskassen har felles forvaltning av selskapsportefølje og kollektivportefølje.

NOTE 11 - BESKRIVELSE AV PENSJONSORDNINGENE

Pensjonskassen har 1 foretakspensjonsordning som dekker alderspensjon tilsvarende 70 % av pensjonsgrunnlaget fratrukket antatt folketrygd. I tillegg dekkes uførepensjon etter tjenstepensjonsloven. Ytelsesordningen er uten investeringsvalg. Arbeidstakerne betaler ikke medlemsinnskudd.

Antall medlemmer i ordningene	2023	2022
Premiebetalende	16	26
Alderspensjonister	236	269
Ektefellepensjonister	38	40
Uførepensjonister	12	17
Fripoliser egen balanse - Oppsatte ytelser	138	148
Fripoliser egen balanse - Alderspensjonister	44	36
Fripoliser egen balanse - Uførepensjonister	12	12

NOTE 12 - VIRKNINGEN AV ENDRINGER I FORUTSETNINGER I PENSJONSORDNINGEN

Effekten av en umiddelbar 25 % økning i uførehyppigheten vil med dagens bestand innebære en belastning på TNOK 36 på årets risikoresultat. En permanent økning på 15 % i uførehyppigheten medfører et økt reservekrav på TNOK 6. En permanent reduksjon i dødeligheten på 10 % medfører et økt reservekrav på TNOK 11 748.

NOTE 13 - FORSIKRINGSFORPLIKTELSE

Forsikringsforpliktelser fordelt på hovedbransje og delbransjer

Tall i hele tusen

	Hoved- bransje	Delbransje	
	Kollektiv rente- og pensjons- forsikring	Foretaks- pensjons- ordninger uten investerings- valg	Fripoliser
Premiereserve mv.	475 572	293 130	182 442
Tilleggsavsetninger	607	0	607
Kursreguleringsfond	3 148	1 938	1 210
Premiefond, innskuddsfond og fond for regulering av pensjoner mv.	16 170	16 170	0
Sum forsikringsforpliktelser	495 498	311 239	184 259

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
5254D6B67261432DAAC37E015552FD29

NOTE 14 - ENDRINGER I FORSIKRINGSMESSIGE FORPLIKTELSE

Tall i hele tusen

	Premie- reserve mv.	Tilleggs- avsetning	Kursreg. fond	Premiefond	POF
1. Inngående balanse	470 745	615	0	0	253
2. Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser					
2.1. Netto resultatførte avsetninger	-4 714	-7	3 148	1	5
2.2. Overskudd på avkastningsresultatet	9 542			2 294	13 191
2.3. Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene	0			0	0
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser	4 828	-7	3 148	2 295	13 196
3. Ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser					
3.1. Overføringer mellom fond					
3.2. Overføringer til/fra selskapet				427	
Sum ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser	0	0	0	427	0
4. Utgående balanse	475 572	607	3 148	2 722	13 449

NOTE 15 - PREMIEFOND

Tall i hele tusen

	2023	2022	2021
Premiefond 01.01.	0	37	393
Innbetalt til premiefond	11 068		
Belastet premie	-7 874	-1 733	-1 503
Kreditert til premiefond	0	0	39
Garantert rente	1	0	1
Fordring tidligere år	-2 767	-1 070	0
Overført til fordring	0	2 767	1 070
Overskuddsdisponering	2 294	0	37
Premiefond 31.12.	2 722	0	37

NOTE 16 - SPESIFIKASJON AV PREMIEINTEKTER

Tall i hele tusen

	2023	2022
Brutto forsikringsteknisk premie	5 576	4 561
Administrasjonspremie	2 298	2 277
Premie for rentegaranti	0	3 034
Sum forfalt premie	7 874	9 872

NOTE 17 - INNTEKTER OG KOSTNADER AV FINANSIELLE EIENDELER

Tall i hele tusen

	2023	2022
Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler		
Renteinntekter, bankinnskudd	2 058	1 550
Renteinntekter, rentebærende verdipapirer	15 913	14 144
Utbytte aksjer/fond	3 864	2 443
Sum renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler	21 835	18 137
Andel selskapsportefølje	4 687	3 085
Andel kollektivportefølje	17 149	15 051
Verdiendringer på investeringer		
Urealisert gevinst/tap rentebærende verdipapirer	19 672	-17 309
Urealisert gevinst/tap aksjer og andeler	9 783	-23 692
Sum verdiendringer på investeringer	29 454	-41 002
Andel selskapsportefølje	6 322	-6 975
Andel kollektivportefølje	23 132	-34 027

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
5254D6B67261432DAAC37E015552FD29

Realisert gevinst og tap på investeringer		
Realisert gevinst/tap rentebærende verdipapirer	-471	-519
Realisert gevinst/tap aksjer og andeler	3 192	8 502
Sum realisert gevinst og tap på investeringer	2 721	7 983
<i>Andel selskapsportefølje</i>	<i>584</i>	<i>1 358</i>
<i>Andel kollektivportefølje</i>	<i>2 137</i>	<i>6 625</i>

NOTE 18 - GJENFORSIKRING

Pensjonskassen har fra og med 2021 ikke lenger behov for katastrofereassurance. Uførerisikoen for gjenværende aktive medlemmer i ytelsesordningen er svært lav. Rettighetshavere med fripolise har ikke tilknyttet uførepensjon.

NOTE 19 - SPESIFIKASJON AV UTBETALTE PENSJONER

<i>Tall i hele tusen</i>	2023	2022
Alderspensjoner	21 423	19 228
Etterlattepensjoner	2 007	2 039
Uførepensjoner	587	1 035
Refusjon pensjoner	-29	-29
Sum pensjoner	23 988	22 273

NOTE 20 - FORVALTNINGS- OG ADMINISTRASJONSKOSTNADER

<i>Tall i hele tusen</i>	2023	2022
Kundeportefølje		
Honorar og omkostninger verdipapirer	1 901	1 880
Honorar administrasjon	2 027	1 696
Honorar lovpålagt revisjon inkl. mva	192	149
Honorar internrevisjon	103	0
Styrehonorar	0	70
Kontingent, inkl. finanstillsynsavgift	85	82
Andre administrative kostnader	32	29
Sum administrasjonskostnader kollektivportefølje	4 340	3 905
Selskapsportefølje		
Honorar og omkostninger verdipapirer	519	385
Formuesskatt	63	36
Sum administrasjonskostnader selskapsportefølje	582	422

NOTE 21 - RESULTATANALYSE OG OVERSKUDDSEDELING

<i>Tall i hele tusen</i>	2023	2022
Renteresultat		
Netto finansinntekter	42 417	-12 350
Til/fra kursreguleringsfond	-3 148	14 688
Garanterte renter premiereserve	-14 237	-14 489
Garanterte renter premiefond	-6	-5
Renteresultat	25 027	-12 156
Administrasjonsresultat		
Adm. kostnader inkl i premien	2 298	2 277
Frigjort adm. reserve pga. pensjonsutbetaling	796	755
Bidrag adm. kostnader fra fripoliser på egen balanse	971	989
Forsikringsrelaterte driftskostnader	-4 340	-3 905
Administrasjonsresultat	-274	116

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
5254D6B67261432DAAC37E015552FD29

Risikoresultat		
Risikopremie UP	145	242
Tilskudd UP	30	38
Dødelighetsarv	-5 124	-5 014
Frigjort v/ død	5 570	4 652
Risikopremie død	302	321
Tilskudd v/ død	-219	-1 608
Korreksjon utbetalt pensjon mm.	-1 930	-345
Risikoresultat	-1 227	-1 713
Premie rentegaranti	0	3 034
Resultat før særlige avsetninger	23 525	-10 720
Disponering av tekniske resultater		
til premiefond	-2 294	0
til pensjonistenes overskuddsfond	-13 191	0
til/fra tilleggsavsetninger	7	7 654
til fripoliser	-9 543	0
Resultat teknisk regnskap etter disponeringer over resultat	-1 496	-3 065
Teknisk resultat fra regnskap	-1 496	-3 065
Ikke-teknisk resultat	11 011	-2 953
Resultat før skattekostnader	9 515	-6 018
Skattekostnader	-78	978
Totalresultat	9 437	-5 040
Overført fra/til risikoutjevningsfond	0	324
Avkastning på risikoutjevningsfond	0	-2
Overført fra/til egenkapital	-9 437	4 718

NOTE 22 - SKATT

Grunnlag for skattekostnad, endring i utsatt skatt og betalbar skatt

<i>Tall i hele tusen</i>	2023	2022
Resultat før skattekostnader	9 515	-6 018
+/- Permanente forskjeller	-1 406	-1 460
+/- Endring i midlertidige forskjeller	-6 322	6 975
Årets inntektsføring fra gevinstkonto	310	387
Benyttet fremførbart underskudd	-2 097	0
= Grunnlag for årets skattekostnad	0	-116
Forskjeller som inngår i grunnlag utsatt skatt/skattefordel	-1 655	-2 011
Fremførbart underskudd	-4 493	-4 493
= Grunnlag for årets utsatt skatt/skattefordel	-6 148	-6 503
Beregnet utsatt skatt/skattefordel	-1 352	-1 431
Grunnlag formuesskatt	21 010	14 374
Formuesskatt	63	36
Endring utsatt skatt	-78	978
Årets skattekostnad	-78	978

NOTE 23 - TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER

Pensjonskassen har mottatt innbetaling til premiefond/premie på TNOK 11 068.

NOTE 24 - ANSATTE, YTELSE OG LÅN TIL LEDENDE PERSONER

Pensjonskassen har ingen ansatte.

Det er ikke utbetalt styrehonorar i 2023

Administrasjonshonorar til Gabler Pensjonstjenester AS inkluderer arbeid utført av daglig leder i pensjonskassen. Daglig leder er ansatt i Gabler Pensjonstjenester og mottar ikke godtgjørelse direkte fra pensjonskassen.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
5254D6B67261432DAAC37E015552FD29

Til styret i Sparebanken Møres Pensjonskasse

Uavhengig revisors beretning

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Sparebanken Møres Pensjonskasse som består av balanse per 31. desember 2023, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2023, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og forskrift om årsregnskap for pensjonsforetak.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke informasjonen i årsberetningen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og forskrift om årsregnskap for pensjonsforetak. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Offices in:

Oslo	Elverum	Mo i Rana	Tromsø
Ålesund	Finnsnes	Molde	Trondheim
Arendal	Hamar	Sandefjord	Tynset
Bergen	Haugesund	Stavanger	Ulslevik
Bodo	Knarvik	Stord	Ålesund
Drammen	Kristiansund	Straume	

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke kan fortsette driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i intern kontroll som vi avdekker gjennom revisjonen.

Oslo, 20 mars 2024

KPMG AS

Geir Moen
Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

Røkke, Erik
21.03.2024 11:56:05

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur". De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Geir Moen

Partner

På vegne av: KPMG AS

Serienummer: UN:NO-9578-5999-4-2322213

IP: 80.232.xxx.xxx

2024-03-20 17:41:32 UTC

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com>. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validator>